

ІНВАРІАНТНІСТЬ В МІСТОБУДУВАННІ НА ПРИКЛАДІ м. КИЄВА

Проблеми архітектурної освіти пов'язані з сучасними особливостями життєдіяльності людини і суспільства. Новації обумовлюють пошук просторової організації на всіх рівнях проектування та формування штучного і природного середовища. Чи не найголовнішим питанням практичної діяльності до якої готує архітектурна освіта у сфері містобудування є забезпечення сталого розвитку поселень.

В першу чергу, питання сталого розвитку стосується надвеликих міст і зон їх впливу, які наразі найбільш потерпають від екстенсивної трансформації. На прикладі міста Києва доречно розглянути розвиток складових територіально-просторової організації міста і його зони впливу (в науковій літературі ототожнюється з приміською зоною, столичним регіоном, агломерацією).

Функціонуально-планувальна структура Києва розглядається як відкрита система: місто – приміська зона – регіон. Озеленені, ландшафтно-рекреаційні території та території і об'єкти природно-заповідного фонду утворюють єдину територіальну систему – екомережу м. Києва. Комплексна зелена зона міста є невід'ємною складовою архітектурно-планувального рішення міста та важливим екологічно-балансовуючим компонентом. Це єдина мережа взаємопов'язаних елементів ландшафту міста і прилеглих районів, яка забезпечує комплексне вирішення питань озеленення і оновлення території, охорони природи, рекреації та направлена на покращення умов життєдіяльності населення. Площа території у межах м. Києва, що вкрита зеленими насадженнями всіх видів, складає 45038 га або 54,5 % площі міста. До системи зелених насаджень м. Києва належать міські ліси, які відносяться до державного лісового фонду України, лісопарки. У межах міста ліси й інші лісовкриті площі займають 33961 га або 41,1 % від загальної площі міста. Функціональне зонування комплексної зеленої зони здійснюється з виділенням озелених територій загального користування, обмеженого користування і озелених територій спеціального призначення [1]. Основою збалансованості структури є розвиток природного і урбанізованого каркасу міста на інваріантному підґрунті. Природний каркас виконує природоохоронну і рекреаційну функції; урбанізований каркас – соціальну, побутову і виробничі функції.

Модель розвитку столиці визначає планувальну вісь екологічного каркасу в напрямку «північ-південь» уздовж водно-зеленого діаметру річища Дніпро, та урбанізовану смугу з планувальною віссю «захід-схід».

Підґрунтя розвитку екоурбаністичної моделі Києва було закладено і послідовно втілювалось протягом ХХ сторіччя. Про це свідчить аналіз реалізації генеральних планів м. Києва 1936, 1947, 1966, 1986, а також 2001 років [2].

Актуальні напрями розвитку Києва за екоурбаністичною моделлю мають окреслювати наступні питання: збереження інваріантних якостей природного каркасу міста і регулювання процесів урбанізації. Проте сучасні тенденції розвитку комплексної зеленої зони Києва полягають у реалізації рішень з проведення ландшафтної реконструкції та облаштування територій парків і скверів, а також збільшенні площ об'єктів природно-заповідного фонду.

Взаємообумовленість організації екологічного та суто планувального каркасів складає основу сталого розвитку Києва. Архітектура і містобудівне проектування об'єднують спільні цілі і методи формування середовища. Але ознаки містобудування – складність об'єктів і багатоаспектність проблем, які потребують комплексного багатогалузевого вирішення.

Міжгалузевий підхід до вирішення містобудівних завдань – одна з головних особливостей містобудівної діяльності. Цілком зрозуміло, що для вирішення перелічених науково-практичних завдань в підготовці фахівців потрібен міждисциплінарний підхід.

Міждисциплінарні зв'язки є джерелом міждисциплінарної інформації, яка відображає матеріал з інших навчальних дисциплін, що застосовується при вивченні конкретної навчальної теми. Завдяки обміну міждисциплінарної інформації і їх комплексній взаємодії поглиблюються, узагальнюються знання і навички як з архітектури, так і з екологічних, лісівничих дисциплін, що сприяє формуванню професійної компетентності майбутніх фахівців. Міждисциплінарні зв'язки збагачують методологію містобудівного аналізу та синтезу, сприяють досягненню більш достовірних знань [3].

Матеріали проведеного дослідження є передумовою для внесення коректив до змісту навчальних програм та їх оновлення на основі міждисциплінарних зв'язків в містобудівній та лісопаркових сферах. Подальший розвиток міждисциплінарних зв'язків в освіті має бути направлений на пошук інноваційних методів формування професійної компетентності фахівців, а також проведенні оптимізації навчального процесу.

Список літератури

1. Генеральний план міста Києва. Основні положення. Київ : КМДА, 2020. 57 ст.
2. Регіональна економіка : словник-довідник / О. Д. Богорад [и др.] Київ : НДІСЕП, 2004. 346 с.
3. Фомін І.О. Основи теорії містобудування. Київ : Наукова думка, 1997. 192.с.